

Πυλώνας ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ Ενημέρωση & Εκπαίδευση

ΥΠΟΒΛΗΘΗΚΕ ΑΠΟ **Εταιρία Κοινωνικής Ψυχιατρικής και Ψυχικής Υγείας**

Πρωτοβουλία Πιλοτικό Πρόγραμμα ενδυνάμωσης/ενίσχυσης της ψυχικής ανθεκτικότητας παιδιών και εφήβων ευπαθών κοινωνικών ομάδων 2018-2019

Στόχος δράσης Στόχος του Προγράμματος είναι η προαγωγή της ψυχικής υγείας, η ευαισθητοποίηση και η πρωτοβάθμια πρόληψη των ψυχοκοινωνικών διαταραχών σε σχολικές κοινότητες με ολιστικές παρεμβάσεις και χωριστές δέσμες δράσεων για μαθητές, γονείς, επαγγελματίες και φορείς, σε συνεργασία με τις τοπικές κοινότητες. Στη διάρκεια του σχολικού έτους 2018-2019 το Πρόγραμμα υλοποιήθηκε και εξυπηρέτησε ανάγκες **51 συνολικά σχολικών μονάδων στους Νομούς Αττικής, Φωκίδας, Φθιώτιδας και Ροδόπης - Έβρου.**

Το έργο αποτελεί ένα πολυδιάστατο πρόγραμμα πρωτοβάθμιας πρόληψης, ευαισθητοποίησης, εκπαίδευσης, παρέμβασης και προαγωγής της ψυχικής υγείας του πληθυσμού, με έμφαση στις ευπαθείς ομάδες. Μέσω της ενίσχυσης της ψυχικής ανθεκτικότητας παιδιών και εφήβων, καθώς και των γονιών και των εκπαιδευτικών τους, αξιοποιεί τις δυνάμεις των σχολικών μονάδων και της Κοινωνίας των Πολιτών προάγοντας την ψυχοσυναισθηματική στήριξη, αλληλεγγύη, την αμοιβαιότητα και την κοινωνικο-οικονομική ένταξη.

Το Πρόγραμμα δομήθηκε με όραμα να αγκαλιάζει, να εμπεριέχει και να συνδέει το τρίπτυχο της σχολικής κοινότητας "γονείς, εκπαιδευτικοί και μαθητές" με ειδικούς ψυχικής υγείας και τις δυνάμεις της ευρύτερης κοινότητας: οργανισμών, φορέων, κοινωνίας των πολιτών, σε μια αντίστροφη δυναμική αλυσίδα, σε μια αδιάσπαστη ενότητα ενδυνάμωσης της ψυχικής υγείας και της ψυχικής ανθεκτικότητας.

Πιο συγκεκριμένα οι επιμέρους στόχοι του προγράμματος παρέμβασης περιλαμβάνουν την:

- Πρόληψη, έγκαιρη παρέμβαση και προαγωγή της παιδικής προστασίας με έμφαση σε παιδιά που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες.
- Παροχή άτυπης εκπαίδευσης σε εκπαιδευτικούς με σκοπό την προαγωγή της ψυχικής υγείας και την προώθηση της παιδικής και εφηβικής προστασίας.

- Ενημέρωση, ψυχοεκπαίδευση και υποστήριξη των γονέων που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες, ώστε να μπορέσουν να ανταποκριθούν στον γονεϊκό τους ρόλο αλλά και να αυξήσουν τη δική τους 'ψυχική ανθεκτικότητα'.
- Συμβουλευτική των εκπαιδευτικών ώστε να μπορέσουν να υποστηρίξουν με τη σειρά τους μαθητές τους.
- Ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των τριών ομάδων στόχου παιδιά-έφηβοι, γονείς και εκπαιδευτικοί, υποστηριζόμενοι από ειδικούς όπου απαιτείται.
- Πραγματοποίηση δράσεων δικτύωσης και συνεργασίας με φορείς που δραστηριοποιούνται στο συγκεκριμένο πεδίο.

Κοινό στο οποίο απευθύνεται

Το Πρόγραμμα απευθύνεται σε όλες τις κατηγορίες του γενικού πληθυσμού με έμφαση στην ενδυνάμωση των ευπαθών πληθυσμών στις περιοχές Αττικής, Φωκίδας, Φθιώτιδας και Ροδόπης - Έβρου, με πρόθεση την πρόληψη και έγκαιρη παρέμβαση, την υποστήριξη, την ανάπτυξη της ψυχικής ανθεκτικότητας και των συναισθηματικών και κοινωνικών δεξιοτήτων, την ψυχοεκπαίδευση και την ομαλή ενσωμάτωση.

Πιο αναλυτικά απευθύνεται:

1. Σε μαθητές και νέους από διάφορες ευπαθείς πληθυσμιακές ομάδες, οι οποίες, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν: άτομα από θρησκευτικές ή πολιτισμικές μειονότητες, πρόσφυγες και μετανάστες, ασυνόδευτους ανήλικους, Ρομά, παιδιά και νέους από οικογένειες με ψυχοκοινωνικά προβλήματα που κινδυνεύουν με αποκλεισμό ή είναι αποκλεισμένοι από την εκπαίδευση ή την κατάρτιση ή αντιμετωπίζουν τα ίδια ψυχοκοινωνικές, ψυχοσυναισθηματικές, μαθησιακές, αναπτυξιακές δυσκολίες, άτομα με αναπηρία (ΑμεΑ), άτομα με ειδικές ανάγκες και ειδικές ικανότητες, γόνους μονογονεϊκών οικογενειών, παιδιά με αυτοκαταστροφική, αντικοινωνική συμπεριφορά, εμπλεκόμενα σε επεισόδια ανήλικης παραβατικότητας bullying, εθισμό στο διαδίκτυο, παιδιά προσφύγων, ανέργων, ψυχικά πασχόντων, ατόμων με αναπηρία υποβαθμισμένη ποιότητα ζωής (π.χ. στέγη, εργασία, ικανοποιητικό εισόδημα, εκπαίδευση, ιατρική περίθαλψη, κτλ., και πληγέντες από θεομηνίες και φυσικές καταστροφές (πυρόπληκτοι, σεισμοπαθείς, πλημμυροπαθείς).

2. Στις οικογένειές τους: με σεμινάρια ψυχοεκπαίδευσης, ενημέρωσης και σεμινάρια ευαισθητοποίησης συγκεκριμένης θεματολογίας, Σχολές Γονέων, συμβουλευτική στήριξη κ.α.

3. Σε επαγγελματίες, φορείς και παράγοντες της τοπικής κοινότητας (εκπαιδευτικοί, επαγγελματίες ψυχικής υγείας που εργάζονται με παιδιά και εφήβους: με βιωματικά σεμινάρια και εργαστήρια επιμόρφωσης, υποστήριξη εκπαιδευτικού έργου, αντιμετώπιση επαγγελματικής κόπωσης, ανάπτυξης της δικής τους ψυχικής ανθεκτικότητας κ.α.

Χρονική διάρκεια

Από 1 Οκτωβρίου 2018- 30 Σεπτεμβρίου 2019, κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους 2018-2019

Περιγραφή

Το ολοκληρωμένο «Πιλοτικό Πρόγραμμα ενδυνάμωσης/ενίσχυσης της ψυχικής ανθεκτικότητας παιδιών & εφήβων που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες, 2018-2019», επιχορηγήθηκε από την Περιφέρεια Αττικής.

Στη διάρκεια του σχολικού έτους 2018-2019, στους Νομούς Αττικής, Φωκίδας, Φθιώτιδας και Ροδόπης - Έβρου **πραγματοποιήθηκε ένα σύνολο 887**

δράσεων σε 7.153 μαθητές, 695 γονείς και 399 εκπαιδευτικούς σε συνολικά 51 σχολικές μονάδες.

Αναγκαιότητα του Προγράμματος

Λόγω της δυσχερούς κοινωνικής και οικονομικής δοκιμασίας που βιώνει η ελληνική κοινωνία είναι απολύτως αναγκαία η διασφάλιση αποτελεσματικών και ποιοτικών υπηρεσιών παιδικής προστασίας για ανήλικους που αντιμετωπίζουν προβλήματα εγκατάλειψης, οικογενειακής βίας, κακοποίησης και γενικά αδυναμίας αντιμετώπισης της φροντίδας τους από τις οικογένειές τους λόγω ένδειας, παραβατικότητας ή ψυχοκοινωνικών προβλημάτων.

Πολλά παιδιά και έφηβοι βρίσκονται σε συνθήκες κοινωνικού αποκλεισμού και ανάμεσα σε άλλα προβλήματα αυτό καταλήγει να είναι η αιτία να εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο. Οι έρευνες έχουν δείξει ότι αυτή η ευάλωτη ομάδα παιδιών είναι περισσότερο σε ρίσκο να αναπτύξει αυτοκαταστροφικές και αντικοινωνικές συμπεριφορές. Έχει, επίσης, καταδειχθεί ότι οι αυτοκαταστροφικές συμπεριφορές συνδέονται με τις διαταραχές προσωπικότητας και ιδιαιτέρως με ένα συγκεκριμένο χαρακτηριστικό, την "αλεξιθυμία", την αδυναμία δηλαδή επίγνωσης και έκφρασης προσωπικών συναισθημάτων, αναγνώρισης συναισθημάτων των άλλων ή κατανόησης της αιτίας που τα προκάλεσε.

Μέσα από την εργασία μας στο πλαίσιο των προγραμμάτων ευαισθητοποίησης που υλοποιούμε, απευθυνόμενοι στο γενικό πληθυσμό, έχουμε διαπιστώσει την ανάγκη προσέγγισης των ευάλωτων παιδιών και των οικογενειών τους μέσα στο «φυσικό» τους σχολικό περιβάλλον. Πρόκειται για ένα περιβάλλον με πολύπλοκες ανάγκες μέσα στο οποίο ιδιαίτερα οι ευπαθείς και ευάλωτες ομάδες υφίστανται πολλαπλές κοινωνικές, ηθικές και διαπροσωπικές πιέσεις.

Περιεχόμενο του Προγράμματος

Όσον αφορά στο περιεχόμενό του, το Πρόγραμμα εστιάζει στην ενίσχυση/ενδυνάμωση της ψυχικής ανθεκτικότητας παιδιών και εφήβων, με σκοπό την πρωτοβάθμια πρόληψη και την προαγωγή της ψυχικής τους υγείας αλλά και σε θέματα παιδικής και εφηβικής προστασίας μέσα από την προσέγγιση των ευπαθών, ομάδων και την αρχική έγκαιρη παρέμβαση και παραπομπή τους στις αρμόδιες υπηρεσίες ψυχικής υγείας.

Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται σε παιδιά, εφήβους και οικογένειες που ανήκουν σε ομάδες υψηλού κινδύνου όπως είναι παιδιά με ειδικές ικανότητες, καθώς και παιδιά προσφύγων, ανέργων, ψυχικά πασχόντων, ατόμων με αναπηρία κ.α, αλλά και σε σχολικές μονάδες σε κρίση με ποικίλες προβληματικές: περιστατικά ενδοσχολικής βίας, σχολικού εκφοβισμού, αυτοκτονικότητας, σε υποβαθμισμένες ή και πολύπαθες πυρόπληκτες περιοχές της Αττικής αναγνωρίζοντας τη μεγάλη αναγκαιότητα σε θέματα διαχείρισης πένθους και απώλειας.

Οι παρεμβάσεις, οι οποίες απευθύνονται στα παιδιά και τους εφήβους, τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς τους, αξιοποιούν τις αρχές, τη μεθοδολογία και τις τεχνικές της Παρεμβαίνουσας μη Κατευθυντικότητας (NDI), της Εικαστικής και της Συστημικής Θεραπείας και οργανώνονται σε ένα σύνολο άτυπων εκπαιδευτικών σεμιναρίων δομημένων πάνω στη βασική αρχή της μη-κατευθυντικής μετασχηματιστικής επιρροής που μπορεί να ασκηθεί σε ένα περιβάλλον εκπαίδευσης.

Προτείνοντας τεχνικές έκφρασης μέσα από ένα πλήθος προβολικών, σωματικών και άλλων τεχνικών που αξιοποιούν την καλλιτεχνική, δημιουργική και θεατρική έκφραση, προερχόμενες από διάφορες σχολές, κουλτούρες και

παραδόσεις, οι συμμετέχοντες άντλησαν την ευκαιρία να επεξεργαστούν τα δυναμικά της έκφρασης, της επικοινωνίας και της αλληλεπίδρασης. Επιστρατεύοντας μαζί με την ενεργητική ακρόαση, μια στάση θετικότητας, πλήρους και ανεπιφύλακτης αποδοχής, αγάπης, σεβασμού και εμπιστοσύνης προς το εξελισσόμενο άτομο χτίζουμε μεθοδικά, βήμα προς βήμα μια συναισθηματική σχέση ισοτιμίας, συνεργασίας και συμμαχίας με τους εφήβους, συμβάλλοντας στην προσωπική τους ανέλιξη. Παράλληλα προάγουμε κοινωνικές αξίες, όπως η συλλογικότητα, η αλληλεγγύη και η ισότητα, εφαρμόζοντας σε κάθε στάδιο τη μεθοδολογία της «έρευνας δράσης».

Καινοτομία

Η καινοτομία του προγράμματος συνίσταται στον σχεδιασμό παρεμβάσεων σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα επιστημονικά πρότυπα, μεθοδολογίες και τεχνικές προερχόμενες από τα εδάφη της Παρεμβαίνουσας μη Κατευθυντικότητας (NDI), και της Εικαστικής και Συστημικής Θεραπείας. Οι παρεμβάσεις εμπλέκουν το τρίπτυχο: "μαθητικός πληθυσμός - γονείς - εκπαιδευτικοί" σε μια αντίστροφη δυναμική αλυσίδα προαγωγής της ισότητας, της ψυχοσυναισθηματικής στήριξης, της αλληλεγγύης, της αμοιβαιότητας και της ομαλής ενσωμάτωσης των ευπαθών.

Οι δράσεις οργανώνονται σε ένα σύνολο άτυπων εκπαιδευτικών σεμιναρίων δομημένων πάνω στη βασική αρχή της μη-κατευθυντικής μετασχηματιστικής επιρροής που μπορεί να ασκηθεί σε ένα περιβάλλον εκπαίδευσης και απευθύνονται με ξεχωριστές δέσμες δράσεων στους εφήβους, τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς τους. Το πιλοτικό πρόγραμμα αξιοποιεί το καινοτόμο υλικό που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του ERASMUS +/Youth: " DELIBERATE SELF HARM POSITIVE CHOICES" (1/4/2015 - 31/3/2017) Περισσότερες πληροφορίες: <http://www.dshpc.eu/>

Η εφαρμογή των ολοκληρωμένων παρεμβάσεων και η παροχή αποτελεσματικών και ποιοτικών υπηρεσιών πρωτοβάθμιας πρόληψης προς όλες τις ευπαθείς ομάδες που υφίστανται πολλαπλές κοινωνικές, ηθικές και διαπροσωπικές πιέσεις σε περίοδο κρίσης, έχει τη δυνατότητα να επεκταθεί σε μεγαλύτερη κλίμακα στις σχολικές μονάδες ανά τη χώρα που δοκιμάζονται από ζητήματα μείζονος κοινωνικής σημασίας.

Συνεργασία με φορέα

I. Το Πρόγραμμα υλοποιείται με ετήσια άδεια από το Υπουργείο Παιδείας.

II. Επετεύχθη συνεργασία με υπευθύνους από το σύνολο του σχολικού θεσμικού πλαισίου: Συντονιστές εκπαίδευσης, Υπευθύνους Αγωγής Υγείας, Διευθυντές σχολικών μονάδων, εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, Συλλόγους Γονέων, μαθητικά συμβούλια

III. Επιπλέον για τη χρηματοδότηση του έργου για το έτος 2018-9 στο Νομό Αττικής συνεργαστήκαμε με την Περιφέρεια Αττικής, η οποία το ενέταξε ως πρόγραμμα παιδικής προστασίας

Συμμετοχή εργαζομένων

Στο πρόγραμμα συμμετείχαν τουλάχιστον 30 ειδικοί ψυχικής υγείας από διάφορες ειδικότητες, όπως ψυχολόγοι, ειδικοί παιδαγωγοί, λογοπεδικοί, ψυχοθεραπευτές, ομαδικοί θεραπευτές με εμπειρία στην εμπύχωση και το συντονισμό ομάδων προσωπικής ανάπτυξης.

Επιπλέον, το παρακολούθησαν 5 φοιτητές ψυχολογίας στα πλαίσια της πρακτικής τους άσκησης και 10 έμπειροι εθελοντές προερχόμενοι από διάφορες ειδικότητες ψυχικής υγείας.

Τόπος Δράσης	Το Πρόγραμμα υλοποιήθηκε στους Νομούς Αττικής, Φωκίδας, Φθιώτιδας και Ροδόπης - Έβρου
Επίδραση στο Κοινωνικό Σύνολο	<p>Με τουλάχιστον 8.247 συμμετέχοντες και συνολικά 887 δράσεις σε 4 νομούς της χώρας, το Πρόγραμμα λειτούργησε πολλαπλασιαστικά υπό το πρίσμα του κοινωνικού αντίκτυπου και της προβολής του έργου των υπηρεσιών ψυχικής υγείας, συμβάλλοντας σε εθνικό επίπεδο στην άρση του στίγματος και την απρόσκοπτη, ισότιμη πρόσβαση σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας.</p> <p>Το πρόγραμμα περιλαμβάνει δράσεις πρωτοβάθμιας πρόληψης των ψυχοκοινωνικών προβλημάτων από τα οποία «πάσχουν» τα σχολεία μας, ενώ παράλληλα προάγει κοινωνικές αξίες, όπως η συλλογικότητα, η αλληλεγγύη και η ισότητα, υιοθετώντας τους κανόνες και τα χαρακτηριστικά της «έρευνας δράσης» με στόχο την προαγωγή της ψυχικής υγείας, την ευαισθητοποίηση της σχολικής κοινότητας, την ενίσχυση της ψυχικής ανθεκτικότητας παιδιών και εφήβων και την πρόληψη των ψυχικών διαταραχών.</p> <p>Ο ρόλος των επαγγελματιών ψυχικής υγείας δεν αποτελεί υποκατάσταση της αυτενέργειας των συνιστωσών της σχολικής κοινότητας (μαθητές – εκπαιδευτικοί – γονείς), αλλά είναι βοηθητικός και υποστηρικτικός προς τη σχολική κοινότητα και το ευρύτερο σύνολο, με στόχο να εκτιμήσουν οι ίδιοι τις ανάγκες τους, να προβληματιστούν πάνω σε ζητήματα που τους αφορούν και να ενεργοποιηθούν άμεσα, αναλαμβάνοντας ενεργό ρόλο στη διαχείριση και την επίλυση των ατομικών και των κοινών προβλημάτων τους, με απώτερο σκοπό την επανάκτηση της χαμένης συλλογικότητας και συνεκτικότητας της σχολικής κοινότητας.</p>

Οφέλη για τον Οργανισμό

Τα Οφέλη από την υλοποίηση του Προγράμματος για το φορέα μας είναι πολυδιάστατα και περιλαμβάνουν τις ακόλουθες κατηγορίες:

I. Αποτελεσματική και πλήρης κάλυψη του πληθυσμού σε πρωτοβάθμια φροντίδα

Η κάλυψη των αναγκών σε πρωτοβάθμια πρόληψη του πληθυσμού στους νομούς Αττικής, Φωκίδας, Φθιώτιδας, Έβρου- Ροδόπης υπό την έννοια της πρόωξης και έγκαιρης παρέμβασης στον παιδικό και εφηβικό πληθυσμό, τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς τους μέσα από την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση, ενδυνάμωση και ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας και επίλυσης προβλημάτων στα πεδία αναφοράς, το οποίο αποτελεί προτεραιότητα της ΕΚΨ&ΨΥ Π. Σακελλαρόπουλος.

II: Ανάπτυξη Τεχνογνωσίας- Αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών

Οι δράσεις παρήγαγαν μια ώθηση διεύρυνσης της εκπαιδευτικής βάσης των 230 περίπου στελεχών της ΕΚΨ&ΨΥ Π. Σακελλαρόπουλος προάγοντας την τεχνογνωσία και την εν γένει ικανότητα του οργανισμού να παράγει εξειδικευμένα στελέχη που να ανταποκρίνονται στο πολύπλευρο έργο του ανταποκρινόμενοι επαρκέστερα και στις νέες ανάγκες της κοινωνίας που εξυπηρετούν, διατηρώντας την ταυτότητα, το όραμα και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, αλλά και εδραιώνοντας τον σεβασμό στο ευαίσθητο

περιβάλλον των υπηρεσιών ψυχικής υγείας προς ευπαθείς ομάδες και άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα.

Παράλληλα, αυξάνεται η ικανότητα της ΕΚΨ&ΨΥ Π. Σακελλαρόπουλος να διατηρεί ένα υγιές και ελκυστικό περιβάλλον εργασίας και να προσελκύει υψηλού επιπέδου επαγγελματίες.

III. Επιστημονική αξιοποίηση

A. Παρουσιάσεις σε επιστημονικά συνέδρια

1. **7ο Πανελλήνιο συνέδριο Συμβουλευτικής Ψυχολογίας:** «Συμβουλευτική Ψυχολογία και Κοινωνικά Ευάλωτες Ομάδες: Κάνοντας το Αόρατο Ορατό», 8-11/11/2018, Παν/μιο Θεσσαλίας. Παρουσίαση και workshop
2. **Διεθνές Συνέδριο Ψυχικής υγείας:** “Από τη διαχείριση κρίσεων στις βιώσιμες μεταρρυθμίσεις”, “MHPSS sub-working group Attika και το MHSS Reference Group Inter-Agency Standing Committee (RG IASC), 3-4/06/2019 στο Παν/μιο Αθηνών. Παρουσίαση και workshop
3. **26ο Διεθνές Συμπόσιο Παρεμβαίνουσας-Μη Κατευθυντικής Θεραπείας (NDI),** Πανελλήνιος Σύλλογος παρεμβαίνουσας Μη-Κατευθυντικότητας, 24-29/08/2019, Κρήτη. Παρουσίαση και workshop.
4. **5ο Συμπόσιο Εικαστικής Θεραπείας** με θέμα: “Το Μεταμορφωτικό αντικείμενο στην Τέχνη, την Ψυχοθεραπεία και την Κοινωνία”, 9-10/11/2019, Αθήνα

B. Παραγωγή καλών πρακτικών

1. **“Success story” για το καινοτόμο υλικό του:** Το υλικό του Προγράμματος “DSH Positive Choices” επιλέχθηκε από το “European Commission Directorate- General Education, Youth, Sport and Culture” και προβάλλεται στο Erasmus+ Project Results Platform, στο οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι από: Ελλάδα, Μ. Βρετανία, Τουρκία, Λιθουανία και Ρουμανία.
2. **Καλή πρακτική στην κοινωνική ενσωμάτωση και την άτυπη εκπαίδευση:** Το πρόγραμμα αναγνωρίστηκε ως καλή πρακτική Κοινωνικής ένταξης & Κοινωνικής ενσωμάτωσης από τον EDF (European Disability Forum) και τον CEFEC Social Firms Europe.
3. **Υποβλήθηκε ως Καλή πρακτική για τη διαχείριση περιστατικών αυτοκτονίας:** Το πρόγραμμα υποβλήθηκε για την αναγνώριση ως καλή πρακτική στον Οργανισμό EUFAMI- European Federation of Associations of Families of People with Mental Illness με θέμα τη διαχείριση περιστατικών αυτοκτονίας. Αναμένονται αποτελέσματα

IV. Βιωσιμότητα

Η μεγάλη εμβέλεια και ο κοινωνικός αντίκτυπος που παρήγαγε το πρόγραμμα διευκολύνει τις προσπάθειες διεύρυνσης της χρηματοδότησης των δράσεων του Προγράμματος, μέσα από την προσέλκυση δωρητών/χορηγών, συνεργασιών με τοπικούς φορείς, με άλλους οργανισμούς και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.

Το έργο δύναται να είναι βιώσιμο και μετά το πέρας της υλοποίησης του παρόντος προγράμματος. Προβλέπονται τα εξής:

α) Η ένταξη του στο πρόγραμμα Αγωγής Κοινότητας & στα προγράμματα πρόληψης & ευαισθητοποίησης της ΕΚΨ&ΨΥ Π. Σακελλαρόπουλος

- β) Οι εκπαιδευτικοί και οι εθελοντές επαγγελματίες ψυχικής υγείας δέχτηκαν άτυπη εκπαίδευση στον καινοτόμο αυτό τρόπο προσέγγισης χτίζοντας δεξιότητες που θα αναπαράγουν στο χώρο της εργασίας τους
- γ) Το πρόγραμμα αναμένεται να προτυποποιηθεί & να παρουσιαστεί ως μοντέλο ευέλικτου εργαλείου για παρεμβάσεις αντίστοιχης εμβέλειας που αξιοποιούν το τρίγωνο: άτομο- κοινότητα-κοινωνία των πολιτών στην επιστημονική κοινότητα μέσα από συνέδρια, δίκτυα κλπ
- δ) Ο κοινωνικός αντίκτυπος μέσα από εκατοντάδες εργαστήρια σε χιλιάδες άτομα βοηθά την βιωσιμότητα του έργου
- ε) Το μοντέλο θα προβάλλεται μόνιμα από την ιστοσελίδα της ΕΚΨ&ΨΥ Π. Σακελλαρόπουλος
- στ) Τέλος, το αντίστοιχο μοντέλο παρέμβασης στη σχολική κοινότητα σχεδιάζεται να προτυποποιηθεί και να κοστολογηθεί, ώστε να αποτελέσει αντικείμενο χορηγικής υποστήριξης για να συνεχιστεί στο μέλλον